

Editoriál

Nové číslo časopisu **mkd** Vám prináša najnovšie výskumy v oblasti akademických knižníc, tak ako boli prezentované na jeseň 2014 na podujatí pod názvom *Digitálna knižnica 2014*. Na konferenciách, ktoré sa konajú dvakrát ročne pod zhrňujúcim názvom *Digitálna knižnica*, sa tradične stretávajú odborníci na klasické a digitálne služby slovenských a zahraničných pamäťových inštitúcií, aby spoločne diskutovali na aktuálne témy. V rámci prezentácií vystupujú na týchto podujatiach zástupcovia vedúcich inštitúcií venujúcich sa knihovníctvu, archívniectvu, informačným technológiám, kultúrnym a zbierkovým aktivitám. Stretnutia sú jedinečnou príležitosťou výmeny informácií pre knihovníkov pracujúcich vo verejnom, akademickom, a taktiež aj súkromnom sektore.

O tom, že konferencia sa zaraďuje medzi popredné podujatia v tomto odbore, svedčí aj zloženie programového výboru, v ktorom spoločne o obsahu podujatia rozhodujú popredné osobnosti slovenskej a zahraničnej knihovnícko-informačnej obce.

Od počiatku je hlavným organizátorom konferencií Slovenská chemická knižnica v Bratislave a neskôr sa stala spoluorganizátorom Slovenská asociácia knižníc. Posledné konferencie mali viac ako sto účastníkov (na 15. jarnej konferencii bolo napr. 135 účastníkov z 97 inštitúcií a 12 krajín, na novembrovú, jesennú 16. konferenciu sa zaregistrovalo 140 odborných a vedeckých pracovníkov zo 60 inštitúcií a siedmich krajín). Jesenné konferencie sú venované najmä slovenskej odbornej komunite, jarne sú priestorom na prezentáciu výsledkov výskumu medzinárodných odborníkov.

Novembrová Digitálna knižnica bola už 16. v poradí a bola venovaná najnovším trendom vo verejných a akademických knižniciach na Slovensku. Hlavnými témami boli digitálne akademické knižnice a informační pracovníci týchto inštitúcií, financovanie inovácií v knižniciach, služby v oblasti podpory výskumu a vývoja, ktoré Vám predstavíme na stránkach tohto čísla.

Pridanou hodnotou konferencií, ako predchádzajúcich, tak aj tejto jesennej, sú prezentácie firiem, ktoré poskytujú služby pre knižnice a informačné inštitúcie. Tieto predstavili najnovšie možnosti v oblasti podpory vedy a výskumu, a to firmy Suweco s predstavením vydavateľstva Sage, Elsevier so svojou databázou Reaxys database, Scifinder databázy, Thieme syntetické databázy z oblasti chémie využívané najmä v oblasti knižníc so zameraním na lekársku literatúru. Firmy Taylor & Francis, Albertina icome a Emerald predstavili nové možnosti pre

používateľov. Dôležité informácie pre vedu a výskum poskytli reprezentanti Thomson Reuters a Elsevier, ktorí predstavili nové možnosti pri hodnotení výsledkov vedy a výskumu.

Zaujímavou časťou konferencie, ktorá následne vyvolala medzi účastníkmi konferencie široký ohlas bola panelová diskusia na tému – najnovšie trendy v oblasti knižníc. Štyria vybraní predstavitelia, každý z inej oblasti knihovníckej a informačnej obce, zadefinovali zo svojho pohľadu najdôležitejšie trendy, na ktoré je potrebné v súčasnosti a blízkej budúcnosti klásť dôraz. Silný marketing, digitalizácia a využívanie moderných informačno-komunikačných technológií, projekty a konzorciá ako zdroj financovania knižníc, omladzovanie knižníc, komunikácia a spolupráca medzi knižnicami, knihovníkmi a profesnými združeniami v SR a v zahraničí boli prioritami pre mladšiu generáciu odborníkov, pre oblasť verejných knižníc bolo zadefinovaných „5P trendov“ prístup, poznatky, používateľ, prostredie a profesia by mali byť tie oblasti alebo aktivity na ktoré sa bude nutné v budúcnosti sústrediť. Organizátor, tvorca konferencie a panelovej diskusie zadefinoval informačné technológie a ich úlohu vo vzdelávaní, ktoré budú tvoriť prechod od online vzdelávania k hybridnému vzdelávaniu. Jedným z trendov budú aj vydavateľské služby, keď sa knižnice touto činnosťou začnú viac podieľať na vytváraní zázemia pre vzdelávanie. V rámci zamerania na používateľské potreby vyzdvihol nutnosť prechodu na model just-in-time, kde okamžitý prístup je najdôležitejší. Knihovníci by mali efektívnu komunikáciou preukázať svoju hodnotu pre akademickú komunitu a prestať sa spoliehať na všeobecný dojem potrebnosti. V oblasti správy vedeckých dát by mali práve knihovníci a knižnice začať pomáhať vedeckej komunite tento proces zvládať. Z pohľadu popredného teoretika v odbore knihovníctva, prof. PhDr. Dušana Katuščáka, PhD., prodekana pre vedu a výskum Fakulty humanitných vied Žilinskej univerzity v Žiline, sú top trendami využívanie digitálneho obsahu a komercializácia digitálnej produkcie, centralizácia prístupu k externým informačným zdrojom – informácie pre inovácie a vzdelávací proces, riešenie práv duševného vlastníctva, MOBIDIK – mobilná digitálna knižnica a jazyk, teda sémantická analýza, textová analýza, authority, slovníky a optimalizácia nástrojov vyhľadávania.

Mgr. Eva Augustínová, PhD.

Ing. Jozef Dzivák

a redakcia časopisu mkd

Príspevky tohto čísla recenzoval: prof. PhDr. Dušan Katuščák, PhD.